

Nieuws Kunst

Links rechts stap

Tijdens Europe in Motion (EIM) presenteren negen jonge choreografen uit zeven landen korte choreografieën, tijdens vier festivals in vier landen – waaronder Springdance in Nederland. Er doen drie choreografen uit Nederland aan mee: Eina Eschel, Alma Söderberg en Melissa Ellberger.

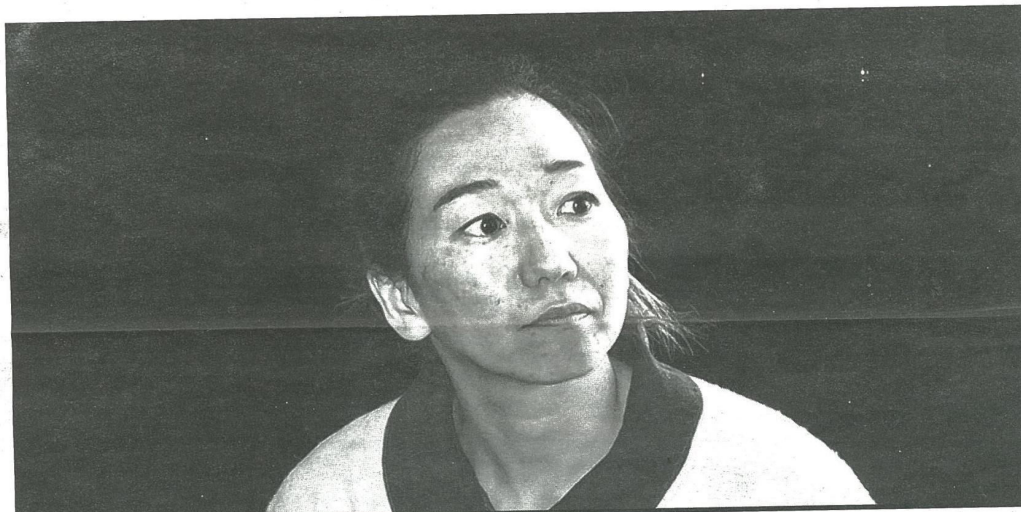

springdance

INTERVIEW DOVE CHOREOGRAFE CHISATO MINAMIMURA

Choreografe Chisato Minamimura is doof. Haar handicap stond een carrière niet in de weg: zij is uitgenodigd voor het Springdancefestival in Utrecht. 'Beats voel ik in mijn buik.'

Door Annette Embrechts

Muziek zichtbaar maken

'Als ik niet doof zou zijn, zou ik nooit choreograaf zijn geworden.'

Foto Anna van Kooij

Zes tientallen boeken over muziek. Leerde het notenschrift. Speelde vanaf haar 6de piano en vroeg aan iedereen om zo gedetailleerd mogelijk geluiden en muziekcomposities te beschrijven. En toch, zegt ze, zal ze nooit precies ervaren wat muziek is.

De Japanse choreografe Chisato Minamimura (40) is doof. Hoewel horend geboren, heeft ze 'geen enkele herinnering aan geluid'. Als baby van 7 maanden kreeg ze zulke hoge koorts dat een zware antibioticakuur noodzakelijk was. Ze werd getroffen door een van de mogelijke bijwerkingen: ze werd volledig doof. 'Mijn ouders hadden geen keus. Anders was ik er niet meer geweest', zegt ze met hulp van een tolk.

Minamimura is een van de negen jonge choreografen die zijn geselecteerd voor het talentontwikkelingsprogramma Europe in Motion (EIM) dat donderdag, vrijdag en zaterdag in Utrecht is te zien tijdens Festival Springdance. Uit Nederland doen een Israëliëse, een Zweedse en een Zwitserse choreografe mee (zie boven).

Minamimura, oorspronkelijk opgeleid in Japanse schilderkunst, traditioneel en modern, is pas op haar

20ste gaan dansen. 'Ik prefereer abstracte kunst. Misschien dat ik daarom ook meer heb met abstracte moderne dans dan met verhalend klassiek ballet.' Na een aantal jaar geschilderd te hebben, wilde ze graag van tweedimensionaal werk overstappen naar drie dimensies. Dans leek haar fantastisch. Maar ze dacht dat ze met haar handicap nooit professioneel zou kunnen worden.

Totdat een Duitse choreograaf, Wolfgang Stange, oprichter van de AMICI Dance Theatre Company, in Japan een workshop kwam geven om het artistiek potentieel aan te boren van gehandicapte mensen. Ze danste met blinde en spastische collega's en ze ontdekte hoe krachtig ze kon communiceren in de non-verbale taal van de dans. Ze deed mee aan een community-art project – 'Ik wilde

Ze danste met blinde en spastische collega's en ontdekte hoe krachtig ze kon communiceren in de taal van de dans

juist met jong en oud, amateur en prof samenwerken' -, danste bij CandoCo (een professioneel gezelschap voor gehandicapte dansers) en ging voor een zes maanden durende cursus voor dove, blinde en beenloze dansers naar het Laban Centre in Londen.

In Engeland ontmoette ze choreograaf Jonathan Burrows en zijn partner, componist Matteo Fargion. Zij hebben zich met zittende duetten gespecialiseerd in het vertalen van beweging in gesproken woord (links, rechts, stap, stomp). 'Met hen heb ik veel gefilosofeerd over de vraag hoe je muziek zichtbaar kan maken. Want alleen dan kan ik bij benadering weten wat dat is, muziek.'

Burrows adviseerde haar te gaan choreograferen. En zo begon ze, in Londen, op haar 33ste aan een driedimensionale kunstvorm waarvan ze nooit had gedacht dat die voor haar zou zijn weggelegd. En waarmee ze wordt opgemerkt.

Terwijl ze velletjes laat zien met het door haar bedachte, fraai geordende choreografieschrift, legt ze uit hoe ze door noten, maten en bewegingen te nummeren toch bewegingen in de tijd kan plaatsen en daarover met haar dansers kan communiceren. 'Ik begrijp inmiddels wat ritmes zijn, maar ik heb nog geen besef

van wat harmonie is.'

Ze choreografeert niet op klassieke muziekcomposities: 'Het is voor mij zwaar om naar muziek te luisteren, omdat ik alleen noten zie.' Wel op soundscapes en contactgeluiden: 'Beats voel ik in mijn buik.'

'Wie op internet korte filmpjes van haar werk bekijkt, ontdekt een fijnzinnige, bijna spirituele sfeer in haar duetten, versterkt door de integratie van een vleugje gebarentaal. 'Dans is voor mij een van de meest menselijke kunst disciplines. Ze kan barrières overbruggen en communiceren zonder gesproken taal.'

Jaloers op horende mensen is ze niet, zegt ze. 'Ja, soms, omdat die zo veel sneller kunnen communiceren. Maar als ik niet doof zou zijn, zou ik nooit choreograaf zijn geworden. Dan had ik nooit de drive gevoeld muziek zichtbaar te maken.'

Springdance 2011: Europe in Motion (EIM). Talentontwikkelingsprogramma voor negen jonge choreografen, uit Oostenrijk, Turkije, Groot-Brittannië en Nederland. Presentaties op 21,22 en 23/4 in Huis a/d Werf, Utrecht. Minamimura's duet *New Beats* is te zien op donderdag 21 april.